

DECIZIE

14 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Nina Vascan
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând recursul depus de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de către Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești din Moldova împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, terți Uniunea Avocaților din Moldova, Camera Notarială din Republica Moldova, Consiliul de mediere din Republica Moldova și Uniunea Administratorilor Autorizați din Moldova cu privire la contestarea actului administrativ normativ,

împotriva hotărârii din 16 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a anulat Ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr. 216 din 28 decembrie 2018 cu privire la aprobarea Indicațiilor metodice privind contabilitatea pentru persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 6-12 din 11 ianuarie 2019,

constată:

La 28 martie 2019, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești din Moldova (în continuare UNEJ) a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, terți Uniunea Avocaților din Moldova, Camera Notarială din Republica Moldova, Consiliul de mediere din Republica Moldova și Uniunea Administratorilor Autorizați din Moldova cu privire la contestarea actului administrativ normativ (f.d. 2-8).

În motivarea acțiunii a invocat că prin Ordinul nr. 216 din 28 decembrie 2018, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a aprobat Indicațiile metodice privind contabilitatea pentru persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției (în continuare – Indicații metodice), care au intrat în vigoare și sunt obligatorii pentru aplicare de către persoanele fizice care

desfășoară activități în domeniul justiției, din momentul publicării acestora în Monitorul Oficial al Republicii Moldova – 11 ianuarie 2019.

Ordinul nr. 216 din 28 decembrie 2018 a fost emis în temeiul prevederilor art. 11 alin. (2) din Legea contabilității nr. 113 din 27 aprilie 2007.

Totodată, potrivit pct. 1 din Indicațiile metodice, acestea sunt elaborate în conformitate cu prevederile Legii contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15 decembrie 2017, intrată în vigoare la 01 ianuarie 2019.

Conform prevederilor pct. 3 din Indicațiile metodice, acestea stabilesc reguli de ținere a evidenței contabile de către persoanele fizice ce desfășoară activități în domeniul justiției și care aplică metoda de casă.

La etapa elaborării Indicațiilor metodice, prin scrisoarea nr. 1434 din 13 decembrie 2018, UNEJ a comunicat Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova opinia sa cu referire la impactul normelor propuse de ținere a evidenței contabile asupra activității executorilor judecătorești, care își desfășoară activitatea în cadrul birourilor individuale ale executorilor judecătorești.

Prin scrisoarea nr. 1434 din 13 decembrie 2018, UNEJ a atras atenția Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova asupra faptului că Indicațiile metodice respective nu oferă soluții pentru modalitatea de reflectare și ținere a evidențelor contabile de către executorii judecătorești, deoarece stabilesc norme primare care trebuie să se regăsească în acte legislative sau hotărâri de guvern. Indicațiile metodice sunt elaborate cu depășirea competențelor Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova în partea atribuirii la categoria de venituri impozabile a taxelor și spezelor procedurilor de executare, fapt ce vine în contradicție cu prevederile art. 28 alin. (1) lit. a) și art. 38 alin. (3) din Legea privind executorii judecătorești nr. 113 din 17 octombrie 2010.

Având în vedere că în procesul elaborării și adoptării Indicațiilor metodice nu s-a ținut cont de opinia UNEJ expusă în scrisoarea nr. 1434 din 13 decembrie 2018, după publicarea Indicațiilor metodice în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, prin cererea prealabilă nr. 120 din 07 februarie 2019, UNEJ a solicitat Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova revocarea Ordinului nr. 216 din 28 decembrie 2018 și a Indicațiilor metodice aprobate prin acesta.

Prin scrisoarea nr. 13-08/123 din 15 martie 2019, notificată UNEJ prin poștă electronică, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a respins cererea prealabilă, motivând că Indicațiile metodice respective nu au interferență în activitatea de executare silită desfășurată de către executorii judecătorești.

Reclamantul a considerat că actul administrativ normativ contestat este adoptat cu depășirea competențelor legale ale Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova și este ilegal, din următoarele considerente.

Prin prisma art. 16 alin. (1) și (2) din Legea privind actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, în calitatea sa de autoritate a administrației publice centrale, poate emite acte normative cu caracter obligatoriu numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului. Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contraveni prevederilor actelor respective.

Din preambulul Ordinului nr. 216 din 28 decembrie 2018 se observă că aceste Indicații metodice sunt elaborate și aprobate de către Ministerul Finanțelor

al Republicii Moldova în temeiul prevederilor art. 11 alin. (2) din Legea contabilității nr. 113 din 27 aprilie 2007, care a încetat a mai produce careva efecte juridice în raport cu UNEJ și alte entități de drept privat din 01 ianuarie 2019, în virtutea prevederilor art. 36 alin. (3) din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15 decembrie 2017.

Corespunzător, la data intrării în vigoare a Ordinului Ministerului Finanțelor nr. 218 din 28 decembrie 2018 și a Indicațiilor metodice aprobate prin acesta – 11 ianuarie 2019, norma materială care conferă Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova competențe sau dreptul de a emite și aproba indicații metodice deja nu mai era în vigoare.

Potrivit art. 5 alin. (6) din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15 decembrie 2017, persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, până la înregistrarea acestora în calitate de plătitori ai taxei pe valoare adăugată, persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și birourile înființate de acestea precum și cabinetele individuale ale medicilor de familie țin contabilitatea în partidă simplă în baza contabilității de casă, fără întocmirea situațiilor financiare, conform indicațiilor metodice aprobate de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

Respectiv, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a obținut dreptul și competența de a emite indicații metodice cu referire la ținerea contabilității de către persoanele fizice, care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției doar după intrarea în vigoare a Legii contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15 decembrie 2017 – 01 ianuarie 2019, fapt ce atestă că la data emiterii Ordinului nr. 216 din 28 decembrie 2018, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova nu avea careva drepturi stabilite prin lege de a aproba indicații metodice pentru persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției.

Din acest motiv, reclamantul a considerat că Indicațiile metodice sunt emise cu depășirea cadrului legal pertinent și cu încălcarea normelor Codului fiscal și prevederilor Legii contabilității nr. 113 din 27 aprilie 2007.

La fel, din conținutul art. 3 alin. (1)-(3) din Codul fiscal rezultă că orice acte normative inferioare Codului fiscal, dacă nu este expres prevăzut, nu pot conține prevederi cu referire la aspecte ce afectează fiscalitatea, precum și nu pot conține prevederi care extind sau reduc efectele normelor din Codul fiscal, inclusiv cu referire la componența și sursa veniturilor care sunt obiect al impozitării.

În acest context, art. 14 lit. a) din Codul fiscal stipulează că obiect al impunerii îl constituie venitul din orice surse aflate în Republica Moldova, precum și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova, cu excepția deducerilor și scutirilor la care au dreptul, obținut de persoanele juridice și fizice rezidente ale Republicii Moldova care desfășoară activitate de întreprinzător, de persoanele care desfășoară servicii profesionale, precum și de persoanele care practică activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății.

În corespundere cu art. 69² din Codul fiscal, în cazul persoanelor fizice care practică activitate profesională în sectorul justiției, obiect al impunerii este venitul impozabil obținut de subiectul impunerii din desfășurarea activității profesionale în sectorul justiției și în domeniul sănătății în perioada fiscală de declarare. Contribuabilii care aplică regimul de impozitare conform prezentului capitol utilizează regulile de evidență prevăzute la cap. 6 din prezentul titlu.

Astfel, reclamantul a notat că atât norma generală de la art. 14 lit. a), cât și norma specială de la art. 69² din Codul fiscal, stabilesc expres că obiect al impunerii, în cazul persoanelor fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției, sunt veniturile obținute din activitatea profesională.

Sursele de venit impozabile sunt cele stabilite la art. 18 din Codul fiscal, care nu reglementează dreptul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova de a stabili, prin act normativ subordonat Codului fiscal, alte surse de venit care ar putea fi tratate prin prisma prevederilor art. 14 lit. a), art. 18 și art. 69² din Codul fiscal.

În opinia reclamantului, contrar prevederilor art. 3 din Codul fiscal, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a stabilit la pct. 18 subpct. 4) și 7) din Indicațiile metodice, că veniturile persoanei fizice cuprind „(...) 4) taxele pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc; (...) 7) suma spezelor procedurii de executare achitată de creditorii în mărimea ce depășește cheltuielile suportate din contul spezelor”.

UNEJ a susținut că Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova nu avea dreptul și nici competența de a extinde prevederile art. 18 din Codul fiscal și de a include, prin Indicații metodice, în categoria surselor de venit impozabil taxele și spezele procedurii de executare. Or, potrivit art. 36 alin. (1) și (2) din Codul de executare, cheltuielile de executare se compun din taxele pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc, spezele procedurii de executare și onorariul executorului judecătoresc. Debitori ai taxelor pentru efectuarea actelor de executare și ai spezelor procedurii de executare sunt în mod solidar creditorul și debitorul procedurii de executare, dacă legea nu prevede altfel. În cazul în care creditorul a avansat integral cheltuielile de executare, debitor al cheltuielilor devine debitorul procedurii de executare.

Deopotrivă, art. 37 alin. (1) din Codul de executare statuează că taxele pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc sunt plățile, a căror mărime este stabilită de Guvern, pe care creditorul sau partea care solicită efectuarea acestor acțiuni le va achita pentru toate acțiunile efectuate de executorul judecătoresc din oficiu sau la cererea părților în procedura de executare. Iar conform alin. (6) al aceluiași articol, taxele pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc și spezele procedurii de executare vor fi avansate de către creditor sau de persoana care solicită efectuarea acestor acte, conform borderoului întocmit de executorul judecătoresc, în cel mult 3 zile de la data comunicării sau pe măsura identificării necesității cheltuielilor de executare. Sumele destinate avansării taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc și avansării spezelor procedurii de executare pot fi plătite atât prin virament la contul executorului judecătoresc, cât și direct în numerar.

Reclamantul a remarcat că, prin prisma acestor norme, odată avansate de către creditorul procedurii de executare cheltuielile pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc, aceste sume nu pot constitui venit al executorului judecătoresc supus impozitării, atât timp cât au o destinație prestabilită și care sunt rambursabile creditorului procedurii de executare în momentul în care acestea sunt încasate de la debitorul procedurii de executare.

Însă, în sensul actului normativ contestat, executorul judecătoresc este obligat să reflecte în evidențele sale contabile sumele încasate de la creditor cu titlu de taxe și speze ale procedurii de executare în calitate de venit, fiind obligat

să calculeze asupra acestora impozitul pe venit și să plătească acest impozit în condițiile art. 69⁵ alin. (2) din Codul fiscal, urmând ca ulterior să restituie aceste cheltuieli creditorului procedurii de executare.

Totodată, UNEJ a indicată că Indicațiile metodice nu dau răspuns la întrebarea „cum rămâne cu impozitul calculat și plătit de către executorul judecătoresc din taxele și spezele avansate de către creditor”.

Astfel, este incert cum acoperă executorul judecătoresc diferența din taxe și speze percepută sub formă de impozit pe venit în mărime de 18%, atât timp cât cuantumul acestora este stabilit expres prin Regulamentul privind modul de determinare a mărimii taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 886 din 23 septembrie 2010.

Cu atât mai mult că potrivit pct. 4 din Regulamentul privind modul de determinare a mărimii taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 886 din 23 septembrie 2010, executorul judecătoresc nu este în drept să pretindă pentru actele efectuate plăți mai mari decât cele stabilite în prezentul Regulament.

În corespundere cu prevederile art. 38 alin. (1)-(3) din Legea contabilității nr. 113 din 27 aprilie 2007, executorul judecătoresc are dreptul la remunerarea lucrului său și la rambursarea cheltuielilor legate de activitatea sa. Taxele pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc și spezele procedurii de executare sunt achitate în avans, în temeiul unui borderou întocmit de executorul judecătoresc, de către creditor sau de persoana care solicită efectuarea acțiunilor respective. Taxele pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc și spezele procedurii de executare vor fi considerate cost al acestei proceduri.

Potrivit prevederilor pct. 5 subpct. 1) din Regulamentul privind modul de determinare a mărimii taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 886 din 23 septembrie 2010, executorul judecătoresc este obligat să țină evidența tuturor mijloacelor bănești primite, încasate, eliberate și/sau achitate, conform prevederilor prezentului Regulament.

Astfel, în situația în care, potrivit prevederilor art. 38 alin. (3) din Legea contabilității nr. 113 din 27 aprilie 2007, taxele pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc și spezele procedurii de executare urmează a fi considerate cost al procedurii de executare, prin Indicațiile metodice, care este un act normativ subordonat legii, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova nu este în drept să schimbe această clasificare și să transpună taxele și spezele procedurii de executare din cheltuieli în venituri, asupra cărora urmează a calcula și plăti impozitul pe venit.

UNEJ a considerat că includerea taxelor și spezelor procedurii de executare în pct. 18 din Indicațiile metodice este nejustificată, nelegală și implică riscuri, care nu au fost luate în calcul de autorii actului normativ respectiv.

De asemenea, reclamantul a atras atenția că, în prezent, în procedură de executare se află circa 250 de mii de documente executorii, pe care executorii judecătorești lucrează în lipsa avansurilor, iar cea mai mare parte din aceste documente executorii sunt emise în favoarea statului, diferența fiind emisă pe cauze de importanță socială, creditorii cărora beneficiază de un regim de favorizare/protecție sporit din partea statului.

Un alt aspect ce diferențiază cardinal situația executorilor judecătorești comparativ cu alte profesii din domeniul justiției este caracterul incert al

încasărilor. Or, cheltuielile de executare sunt obiect de control judecătoresc și pot fi anulate sau reduse în urma contestării lor în instanța de judecată, în ipoteza că pentru cheltuielile deja încasate s-a făcut plata impozitului pe venit, Serviciul Fiscal de Stat ar urma să fie atras în procesul judiciar în care obiect al contestării sunt cheltuielile de executare, astfel încât să fie asigurată executarea eventualei hotărâri judecătorești de anulare a încheierii executorului judecătoresc de percepere a cheltuielilor de executare și obligare a celui din urmă la restituirea cheltuielilor de executare încasate. În această ipoteză, executorul judecătoresc va fi pus în situația de a restitui persoanei, în favoarea căreia a fost pronunțată hotărârea de anulare a încheierilor de încasare a cheltuielilor de executare, suma cheltuielilor percepute în calitate de venit, iar pentru partea de impozit plătit de către executor, obligația de restituire incumbă Serviciului Fiscal de Stat.

De rând cu aceasta, autorii actului normativ contestat nu au ținut cont de faptul că lista beneficiarilor de scutire totală sau parțială de obligația avansării cheltuielilor de executare este una vastă și aceste documente constituie circa 60% din totalul volumului de lucru al executorilor judecătorești.

Impactul defavorabil al considerării taxelor și spezelor procedurii de executare drept sursă de venit va fi resimțit în primul rând de creditorii pe categoriile de dosare scutite de obligația avansării – adică minori, beneficiari ai pensiilor de întreținere și bugetul public național.

În consecință, eventuala diminuare a eficienței activității de executare poate însemna revenirea neexecutării sau executării tardive în topul motivelor de condamnare a Republicii Moldova de către CtEDO sau a constatărilor, prin prisma legislației naționale, a încălcării termenului rezonabil de executare, cu consecințele financiare de rigoare.

Reclamantul UNEJ a solicitat prin cererea de chemare în judecată anularea Indicațiilor metodice privind contabilitatea pentru persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr. 216 din 28 decembrie 2018, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 6-12 din 11 ianuarie 2019.

Prin hotărârea din 16 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a anulat Ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr. 216 din 28 decembrie 2018 cu privire la aprobarea Indicațiilor metodice privind contabilitatea pentru persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 6-12 din 11 ianuarie 2019.

S-a dispus că actul administrativ normativ anulat nu va produce efecte juridice în raport cu persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în domeniul justiției – executorii judecătorești, din momentul emiterii prezentei hotărâri (f.d. 125, 126-137).

În consolidarea soluției prima instanță a reținut că din textul Codului Fiscal nu se pot deduce norme care ar justifica includerea „taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc și suma spezelor procedurii de executare” în noțiunea de „venit al persoanei fizice”.

La fel, instanța de fond a statuat că Indicațiile metodice au fost emise contrar unor norme legale ierarhic superioare, și anume art. 38 din Legea privind executorii judecătorești nr. 113 din 17 octombrie 2010, care califică expres taxele

pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc și suma spezelor procedurii de executare ca fiind costuri ale procedurii de executare.

Deopotrivă, Curtea de Apel Chișinău a observat că din norma art. 28 alin. (1) și (2) din Legea privind executorii judecătorești nr. 113 din 17 octombrie 2010 rezultă clar intenția legiuitorului de a da sumelor provenite din speze și taxe pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc alt statut juridic, decât onorariilor. Legiuitorul exceptează aceste sume de la urmărirea pentru datoriile executorului judecătoresc, corespunzător exclude aceste tipuri de mijloace bănești din componența venitului executorului judecătoresc.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău a conchis că calificarea taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc și a spezelor procedurii de executare drept sursă de venit este inadmisibilă din două considerente: 1) nu poate fi realizată prin act normativ inferior legii; 2) contravine în mod expres prevederilor art. 28 și art. 38 din Legea privind executorii judecătorești nr. 113 din 17 octombrie 2010.

La 18 februarie 2021, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a depus prin poștă electronică și la 19 februarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, la Curtea de Apel Chișinău recurs motivat împotriva hotărârii din 16 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 145-146, 147-152, 158-163, 168).

Argumentele recursului în esență se rezumă la faptul că prima instanță eronat a constatat că prin Indicațiile metodice, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr. 216 din 28 decembrie 2018 a fost stabilită o sursă de venit impozabilă, care nu este prevăzută de lege, or, taxele și spezele procedurii de executare cad sub incidența art. 18 lit. o) din Codul fiscal, care prevede că în venitul impozabil se includ orice venituri, care nu sunt specificate în articolul respectiv și care nu sunt neimpozabile (adică, nu se regăsesc în art. 20 din Codul fiscal).

La fel, Curtea de Apel Chișinău nu a ținut cont de faptul că, prin prisma art. 24 alin. (1) coroborat cu art. 69³ alin. (1) din Codul fiscal, executorii judecătorești sunt în drept să deducă din veniturile sale cheltuielile ordinare și necesare desfășurării activității sale.

Respectiv, venitul impozabil este format din suma totală a veniturilor, inclusiv din taxe și speze, diminuat (dedus) cu suma totală a cheltuielilor efectuate, inclusiv aferente activității pentru care au fost încasate taxele și/sau spezele.

Finalmente, recurentul a indicat că, deși obiectul probațiunii l-au format doar prevederile Indicațiilor metodice, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr. 216 din 28 decembrie 2018 în partea executorilor judecătorești, și anume pct. 18 subpct. (4) și (7), Curtea de Apel Chișinău a anulat integral actul administrativ normativ, fără a motiva necesitatea anulării celorlalte prevederi.

Recurentul Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a solicitat prin cererea de recurs casarea hotărârii din 16 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și emiterea unei decizii noi, prin care să fie respinsă acțiunea depusă de UNEJ.

La 25 februarie 2021, Curtea Supremă de Justiție a notificat intimatului și terților copia recursului motivat depus de Ministerul Finanțelor al Republicii

Moldova, explicându-le dreptul de a depune referințe, prin care să-și expună poziția procesuală pe marginea criticilor formulate în recurs (f.d. 171, 173-177).

La 04 martie 2021, Uniunea Administratorilor Autorizați din Moldova a depus prin intermediul oficiului poștal referință, prin care a solicitat respingerea recursului depus de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova împotriva hotărârii din 16 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 178-179, 180).

La 09 martie 2021, Uniunea Avocaților din Moldova, reprezentată de Vladislav Cîrlan, a depus prin poștă electronică referință, prin care a solicitat respingerea recursului depus de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova împotriva hotărârii din 16 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 182, 183-184 recto-verso).

Prin adresa depusă la 19 martie 2021 prin poștă electronică, secretarul Consiliului de mediere din Republica Moldova a informat Curtea Supremă de Justiție că mandatele membrilor Consiliului sunt expirate și din acest motiv materialele recepționate nu pot fi examinate, iar Consiliul nu-și poate expune poziția procesuală (f.d. 187).

La 22 martie 2021, UNEJ, reprezentat de avocatul Angela Popil, a depus prin poștă electronică referință, prin care a solicitat respingerea recursului depus de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova împotriva hotărârii din 16 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 188, 189-191 recto-verso).

Deși, conform avizului de recepție a corespondenței DS8001232853AS, la 03 martie 2021, Camerei Notariale din Republica Moldova i-a fost predată trimiterea poștală în care se conținea copia recursului depus de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova împotriva hotărârii din 16 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, ultima nu a făcut uz de dreptul său procedural și nu a depus referință în care să-și expună poziția procesuală (f.d. 176).

Prin încheierea din 24 martie 2021 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova împotriva hotărârii din 16 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a numit spre examinare în fond, în complet de cinci judecători (f.d. 194).

Având în vedere că actul administrativ supus controlului normativ a fost emis la 28 decembrie 2018 și a intrat în vigoare la 11 ianuarie 2019, iar contestat în instanță a fost la 28 martie 2019, aplicabilă speței este Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (abrogată la 01 aprilie 2019). Totodată, Colegiul notează că prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost aprobat Codul administrativ, care potrivit art. 257 alin. (1) a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Respectiv, procedura de contencios administrativ în prezenta speță în partea procedurală

urmează a fi examinată prin prisma dispozițiilor Codului administrativ, iar în partea materială urmează a fi aplicate prevederile legale în vigoare la momentul emiterii actului administrativ contestat, și anume a Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (abrogată la 01 aprilie 2019). Or, la caz procedura administrativă se referă la o activitate administrativă inițiată până la 01 aprilie 2019, aspect care determină aplicabilitatea dispozițiilor legale vechi, care reglementau aceste instituții.

Conform articolului 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Hotărârea Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 16 noiembrie 2020. Din materialele dosarului nu poate fi stabilit momentul când copia dispozitivului hotărârii Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului. Conform avizului de recepție DS8000846538AS copia hotărârii motivate din 16 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului la 22 ianuarie 2021 (f.d. 140). La 18 februarie 2021, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a depus recurs motivat împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău (f.d. 145-146, 147-152, 158-163, 168).

În atare circumstanțe, Colegiul ajunge la concluzia că recurentul s-a conformat prevederilor legale stipulate la art. 245 din Codul administrativ privind termenul de depunere a recursului.

Potrivit articolului 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

Verificând argumentele invocate în recurs, prin prisma materialelor din dosar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia de a casa integral hotărârea din 16 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii, din următoarele motive.

Articolul 248 din Codul administrativ stipulează la alin. (1) lit. c) că, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

În corespundere cu art. 21 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Conform art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Prin prisma art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

În sensul art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Cercetând starea fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, Colegiul constată că, la 28 decembrie 2018, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a emis Ordinul nr. 216 „cu privire la aprobarea Indicațiilor metodice privind contabilitatea pentru persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției.

Conform pct. 1 din Indicațiile metodice, prezentele indicații metodice sunt elaborate în baza Legii contabilității și raportării financiare nr. 287/2017 și a Codului fiscal nr. 1163/1997.

În sensul pct. 2 din Indicațiile metodice, obiectivul prezentelor indicații metodice îl constituie stabilirea regulilor de tinere a contabilității pentru persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției.

Punctul 3 din Indicațiile metodice stipulează că acestea se extind asupra persoanelor fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției, aplică metoda de casă și se încadrează în următoarele categorii:

- notari, care activează în baza Legii cu privire la organizarea activității notarilor nr. 69/2016;

- avocați, care activează în baza Legii cu privire la avocatură nr. 1260/2002;

- executori judecătorești, care activează în baza Legii privind executorii judecătorești nr. 113/2010;

- mediatori, care activează în baza Legii cu privire la mediere nr. 137/2015;

- administratori autorizați, care activează în baza Legii cu privire la administratorii autorizați nr. 161/2014.

Prin cererea prealabilă nr. 120 din 07 februarie 2019, UNEJ a solicitat Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova revocarea Ordinului nr. 216 din 28 decembrie 2018 și a Indicațiilor metodice aprobate prin acesta (f.d. 13-14).

Prin răspunsul nr. 13-08/123 din 15 martie 2019, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a respins cererea prealabilă (f.d. 15-16).

Manifestându-și dezacordul cu acțiunile Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, UNEJ a înaintat prezenta acțiune în control normativ, prin care a solicitat anularea Indicațiilor metodice privind contabilitatea pentru persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr. 216 din 28 decembrie 2018, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 6-12 din 11 ianuarie 2019 (f.d. 2).

Fiind investită cu judecarea cauzei în prima instanță, Curtea de Apel Chișinău, prin hotărârea din 16 noiembrie 2020 a admis acțiunea și a anulat integral Ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr. 216 din 28 decembrie 2018 cu privire la aprobarea Indicațiilor metodice privind contabilitatea pentru persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 6-12 din 11 ianuarie 2019 (f.d. 125, 126-137).

Efectuând controlul judiciar al hotărârii din 16 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs constată că soluția emisă de instanța de fond este

greșită, rezultată din interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural, motiv din care nu poate fi menținută.

Primordial, Colegiul reiterează că obiectul prezentei acțiuni îl formează controlul normativ al Ordinului Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr. 216 din 28 decembrie 2018, care a fost emis și a intrat în vigoare până la Codul administrativ, adoptat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 (în vigoare de la 01 aprilie 2019).

Respectiv, la judecarea cauzei urma a fi aplicată legea materială în vigoare la momentul emiterii actului administrativ, și anume Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Însă, din memoriul hotărârii Curții de Apel Chișinău rezultă că instanța de judecată a efectuat controlul normativ exclusiv prin prisma normelor materiale reglementate de Codul administrativ (în vigoare de la 01 aprilie 2019), deși, la caz, procedura administrativă se referă la o activitate administrativă ce a avut loc până la 01 aprilie 2019.

Acest aspect determină netemeinicia hotărârii date de instanța inferioară și necesitatea casării acesteia, cu rejudecarea cauzei în instanța de recurs și emiterea unei decizii noi.

Așa, implicit circumstanțelor speței, Colegiul învederează că în conformitate cu prevederile art. 1 alin. (1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (în vigoare la data adoptării actului administrativ normativ care se contestă în speță), contenciosul administrativ ca instituție juridică avea drept scop contracararea abuzurilor și exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, asigurarea ordinii de drept. Orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Articolul 2 din Legea contenciosului administrativ coroborat cu Rezoluția (77) 31 cu privire la protecția individului față de actele autorităților administrative, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997, definesc actul administrativ ca manifestarea juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorității publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertățile sau interesele persoanelor fizice sau juridice și care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

În temeiul art. 3 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (în vigoare la data adoptării actului administrativ normativ care se contestă în speță), obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de:

- a) autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi;
- b) subdiviziunile autorităților publice;

c) funcționarii din structurile specificate la lit. a) și b).

(2) Obiect al acțiunii în contenciosul administrativ poate fi și nesoluționarea în termenul legal a unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

Totodată, conform dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (în vigoare la data adoptării actului administrativ normativ care se contestă în speță), persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă, sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

În conformitate cu art. 26 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (în vigoare la data adoptării actului administrativ normativ care se contestă în speță), actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care: a) este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii; b) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței; c) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite. Instanța de contencios administrativ nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității actului administrativ și a operațiunilor administrative care au stat la baza emiterii acestuia.

Articolul 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ prevede că, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă hotărâre prin care respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)–e).

Din temeiurile formulate în cererea de chemare în judecată, Colegiul deduce că, în esență, UNEJ invocă încălcarea competenței de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova la emiterea Ordinului nr. 216 din 28 decembrie 2018, precum și manifestă dezacordul cu pct. 18 subpct. 4) și 7) din Indicațiile metodice, conform cărora veniturile persoanei fizice cuprind „taxele pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc”, precum și „suma spezelor procedurii de executare achitată de creditorii în mărimea ce depășește cheltuielile suportate din contul spezelor”.

Astfel, legalitatea actului administrativ urmează a fi examinată prin prisma triplului test: verificarea respectării competenței, procedurii prevăzute de lege și a legalității în fond.

La aspectul verificării competenței Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova de a emite Ordinul contestat în speță, Colegiul reține prevederile art. 16 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017, care stipulează că autoritățile administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome emit sau aprobă, în condițiile legii, acte normative.

Actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome sunt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului. Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contraveni prevederilor actelor respective. În clauza de adoptare a actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale

autorităților publice autonome se indică expres actul normativ superior în temeiul căruia acestea sînt emise sau aprobate.

Totodată, Colegiul consideră necesar de a reitera că, potrivit pct. 1 din Indicațiile metodice privind contabilitatea pentru persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției, prezentele indicații metodice sunt elaborate în baza Legii contabilității și raportării financiare nr. 287/2017 și a Codului fiscal nr. 1163/1997.

Astfel, conform art. 11 alin. (2) lit. a) din Legea contabilității nr. 113 din 27 aprilie 2007, Ministerul Finanțelor elaborează, examinează, aprobă și publică *inter alia* regulamente, instrucțiuni, indicații metodice, reguli și comentarii.

Deopotrivă, în sensul art. 1 și 2 lit. f) din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15 decembrie 2017, prezenta lege stabilește cadrul normativ de bază, principiile și cerințele generale și mecanismul de reglementare în domeniul contabilității și raportării financiare în Republica Moldova. Prezenta lege se aplică persoanelor fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției (notari, avocați, executori judecătorești, mediatorii, administratorii autorizați) și birourilor înființate de acestea, înregistrate în Republica Moldova..

Potrivit art. 5 alin. (6) din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15 decembrie 2017 (în redacția în vigoare la momentul adoptării actului administrativ normativ care se contestă în speță), persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, până la înregistrarea acestora în calitate de plătitori ai taxei pe valoare adăugată, persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și birourile înființate de acestea, precum și cabinetele individuale ale medicilor de familie țin contabilitatea în partidă simplă în baza contabilității de casă, fără întocmirea situațiilor financiare, conform indicațiilor metodice aprobate de către Ministerul Finanțelor.

Articolul 5 alin. (6) din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15 decembrie 2017 delegă competența Ministerului Finanțelor de a institui normele primare în domeniul contabilității persoanelor fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției.

Această delegație rezultă și din dispozițiile art. 8 alin. (1) lit. b) din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15 decembrie 2017, care stipulează că Ministerul Finanțelor este responsabil de elaborarea, aprobarea, publicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și plasarea pe pagina web oficială a Ministerului Finanțelor a indicațiilor metodice, regulamentelor, instrucțiunilor și altor acte normative din domeniul contabilității și raportării financiare.

De asemenea, art. 36 alin. (1) lit. b) din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15 decembrie 2017 prevede că Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Prin urmare, se atestă că Ordinul nr. 216 din 28 decembrie 2018 a fost elaborat și emis de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova în conformitate cu prevederile art. 11 alin. (2) lit. a) din Legea contabilității nr. 113 din 27 aprilie 2007 (în vigoare la momentul elaborării și aprobării actului administrativ normativ contestat) și în temeiul art. 5 alin. (6) și art. 8 alin. (1) lit. b) din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15 decembrie 2017.

În această consecvență, Colegiul apreciază ca fiind neîntemeiate alegațiile UNEJ, precum că Ordinul nr. 216 din 28 decembrie 2018 a fost emis cu depășirea competențelor Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova. Or, normele legislative pre-citate stipulează atât competența exclusivă, cât și obligația Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova de a elabora și aproba indicații metodice și alte acte normative de reglementare a contabilității și raportării financiare a persoanelor fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției.

Succesiv, Colegiul apreciază ca fiind lipsite de suport juridic argumentele invocate de UNEJ în susținerea poziției că sunt ilegale pct. 18 subpct. 4) și 7) din Indicațiile metodice, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr. 216 din 28 decembrie 2018.

Conform art. 5 pct. 36²) din Codul fiscal, activitate profesională în sectorul justiției este activitate permanentă desfășurată în cadrul formelor de organizare a activității prevăzute de lege de către avocat, avocat-stagiar, notar public, executor judecătoresc, administrator autorizat, mediator, expert judiciar în cadrul biroului de expertiză judiciară.

În sensul art. 14 alin. (1) lit. a) din Codul fiscal prevede că, obiect al impunerii îl constituie venitul din orice surse aflate în Republica Moldova, precum și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova, cu excepția deducerilor și scutirilor la care au dreptul, obținut de persoanele juridice și fizice rezidente ale Republicii Moldova care desfășoară activitate de întreprinzător, de persoanele care desfășoară servicii profesionale, precum și de persoanele care practică activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății.

Deopotrivă, Capitolul 10¹ din Codul fiscal reglementează Impozitarea persoanelor care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății.

Așa, art. 69² alin. (1) din Capitolul 10¹ al Codului fiscal stipulează că obiect al impunerii este venitul impozabil obținut de subiectul impunerii din desfășurarea activității profesionale în sectorul justiției și în domeniul sănătății în perioada fiscală de declarare.

La fel, Colegiul denotă că art. 18 din Codul fiscal, în care sunt enumerate sursele de venit impozabile, nu prevede în mod separat că „taxe pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc” și „suma spezelor procedurii de executare achitată de creditori”, care exced cheltuielile de executare, să constituie venit al executorilor judecătorești.

Însă, potrivit art. 18 lit. o) din Codul fiscal, în venitul brut se includ *inter alia* alte venituri care nu au fost specificate la literele menționate și care nu sunt neimpozabile conform legislației fiscale.

Distinct acestor circumstanțe, Colegiul observă că sursele de venit neimpozabile sunt reglementare exhaustiv la art. 20 din Codul fiscal, din conținutul căruia rezultă indubitabil că „taxele pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc” și „suma spezelor procedurii de executare achitată de creditori” nu constituie tipuri de venit care nu trebuie incluse în venitul brut.

În acest sens este relevant că potrivit pct. 19 subpct. 2) din Indicațiile metodice, în componența veniturilor persoanei fizice nu se includ cauțiunile, sumele rezultate din executarea silită, spezele procedurii de executare.

Astfel, prin prisma pct. 18 subpct. 4) și 7) din Indicațiile metodice se califică drept venituri taxele pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc și suma spezelor procedurii de executare achitată de creditorii în mărimea ce depășește cheltuielile suportate din contul spezelor.

Din această ipoteză rezultă că veniturile executorilor judecătorești cuprind taxele și diferența dintre spezele procedurii de executare încasate și cheltuielile efectiv suportate din contul acestora.

La capitolul dat art. 69³ alin. (1) din Codul fiscal stipulează că se permite deducerea cheltuielilor aferente activității profesionale în sectorul justiției și în domeniul sănătății, achitate sau suportate de contribuabil pe parcursul perioadei fiscale, conform prevederilor cap. 3 din prezentul titlu.

În corespundere cu art. 24 alin. (1) din Capitolul 3 al Codului fiscal, se permite deducerea cheltuielilor ordinare și necesare, achitate sau suportate de contribuabil pe parcursul perioadei fiscale, exclusiv în cadrul activității de întreprinzător.

Coroborând prevederile art. 69³ alin. (1) cu art. 24 alin. (1) din Codul fiscal, executorii judecătorești sunt în drept să deducă din veniturile sale cheltuielile de executare care au fost suportate efectiv în cadrul desfășurării activității sale din contul spezelor achitate. Iar, suma spezelor achitate ce depășește cheltuielile suportate efectiv din contul spezelor constituie venit, în cazul în care nu au fost restituite creditorului.

Așadar, prin prisma normelor citate supra, venitul impozabil este format din suma totală a veniturilor, inclusiv din taxe și speze, din care a fost dedusă suma totală a cheltuielilor suportate efectiv, inclusiv aferente activității pentru care au fost încasate taxele și spezele.

În atare circumstanțe, Colegiul ajunge la concluzia că Ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr. 216 din 28 decembrie 2018 este întemeiat și legal în fond și nu contravine dispozițiilor normative prevăzute la actele normative ierarhic superioare (Codul fiscal, Legea contabilității nr. 113 din 27 aprilie 2007, Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15 decembrie 2017, Codul de executare, Legea privind executorii judecătorești nr. 113 din 17 octombrie 2010).

Respectiv, Colegiul ajunge la concluzia că actul administrativ supus controlului normativ – Ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr. 216 din 28 decembrie 2018 este întemeiat și legal, iar temeiuri de anulare a acestuia, în partea contestată de către UNEJ, nu există.

Cu titlu subsecvent, Colegiul observă că, în speță, obiectul probațiunii s-a referit la legalitatea pct. 18 subpct. 4) și 7) din Ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr. 216 din 28 decembrie 2018, însă, Curtea de Apel Chișinău a anulat integral acest act administrativ individual, deși, dispozițiile acestuia se extind și asupra altor categorii de persoane fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției decât executorii judecătorești, în concret notari, avocați, mediatori și administratori autorizați, dar care nu au contestat actul normativ.

Conjunctura acestor circumstanțe profilează netemeinicia acțiunii depuse de către Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești din Moldova cu privire la controlul normativ al Ordinului Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr. 216 din 28 decembrie 2018.

Astfel, dezideratele relevate supra reliefează incertitudinea concluziei date de Curtea de Apel Chișinău, motiv din care se deduce că aceasta a judecat formal cauza, fapt ce constituie o violare a articolului 6 § 1 CEDO și a dreptului litiganților la un proces echitabil.

Având în vedere caracterul neîntemeiat al hotărârii din 16 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, se distinge necesitatea casării integrale a acesteia, cu emiterea unei decizii noi, prin care să fie respinsă ca neîntemeiată admisă acțiunea în control normativ depusă de către Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești din Moldova.

Finalmente, Colegiul învederează că soluția asupra fondului cauzei, la care a ajuns instanța de recurs, este compatibilă cu prevederile articolului 6 § 1 CEDO, fiind prevăzută de art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, potrivit căruia examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Conform articolelor 258 alin. (3), 248 alin. (1) lit. c), 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul depus de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

Se casează integral hotărârea din 16 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și se emite o decizie nouă, prin care:

Se respinge acțiunea în contencios administrativ înaintată de către Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești din Moldova împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, terți Uniunea Avocaților din Moldova, Camera Notarială din Republica Moldova, Consiliul de mediere din Republica Moldova și Uniunea Administratorilor Autorizați din Moldova cu privire la contestarea actului administrativ normativ, ca neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan

Victor Burduh

Maria Ghervas